

Upoštevanje določil ZProst in strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva v praksi

Vsebina

Postopek pridobivanja informacij	2
Pregled odgovorov po posameznih ministrstvih	3
Ministrstvo za finance	3
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ).....	4
Ministrstvo za infrastrukturo.....	5
Ministrstvo za obrambo (MORS).....	6
Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ).....	7
Ministrstvo za gospodarstvo (MGRT).....	8
Ministrstvo za pravosodje	8
Ministrstvo za javno upravo (MJU)	9
Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM).....	10
Ministrstvo za zdravje	11
Ministrstvo za kulturo	12
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)	13
Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)	13
Ministrstvo za zunanje zadeve	14
Skupno stanje	14
Razpisi lokalnih skupnosti.....	15

Postopek pridobivanja informacij

Na organizacije, članice Mreže prostovoljskih organizacij, smo naslovili štiri vprašanja v zvezi z upoštevanjem določil ZProst (zlasti 37. in 41. člena) in štiri vprašanja v zvezi z uresničevanjem Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva, ki je v veljavo stopila 30. maja 2018.

Odgovore smo preko spletne ankete zbirali od 13. marca 2019 do 1. aprila 2019. Predstavniki organizacij so odgovarjali glede na izkušnje, ki so jih imeli v preteklem letu z razpisi posameznih ministrstev in lokalnih skupnosti. Uporabne odgovore je prispevalo **93 organizacij in 2 občini**. Pregled odgovorov je pripravljen po posameznih ministrstvih. Posebej navajamo tudi pripombe in predloge respondentov.

Določbe **Zakona o prostovoljstvu**, katerih upoštevanje smo preverjali:

1. Najmanj 10% razpisanih sredstev javnega razpisa je namenjenih izvajanju projektov in programov organizacij, ki vključujejo prostovoljsko delo ali so namenjeni razvoju prostovoljstva.
2. Prostovoljsko delo je kot lastni delež sofinanciranja programov prostovoljskih organizacij vključeno v javne razpise.
3. Priznavanje stroškov dela mentorjev/koordinatorjev prostovoljcev kot upravičenih stroškov prostovoljskih programov oz. projektov
4. Priznavanje stroškov prostovoljcev kot upravičenih stroškov prostovoljskih programov oz. projektov.

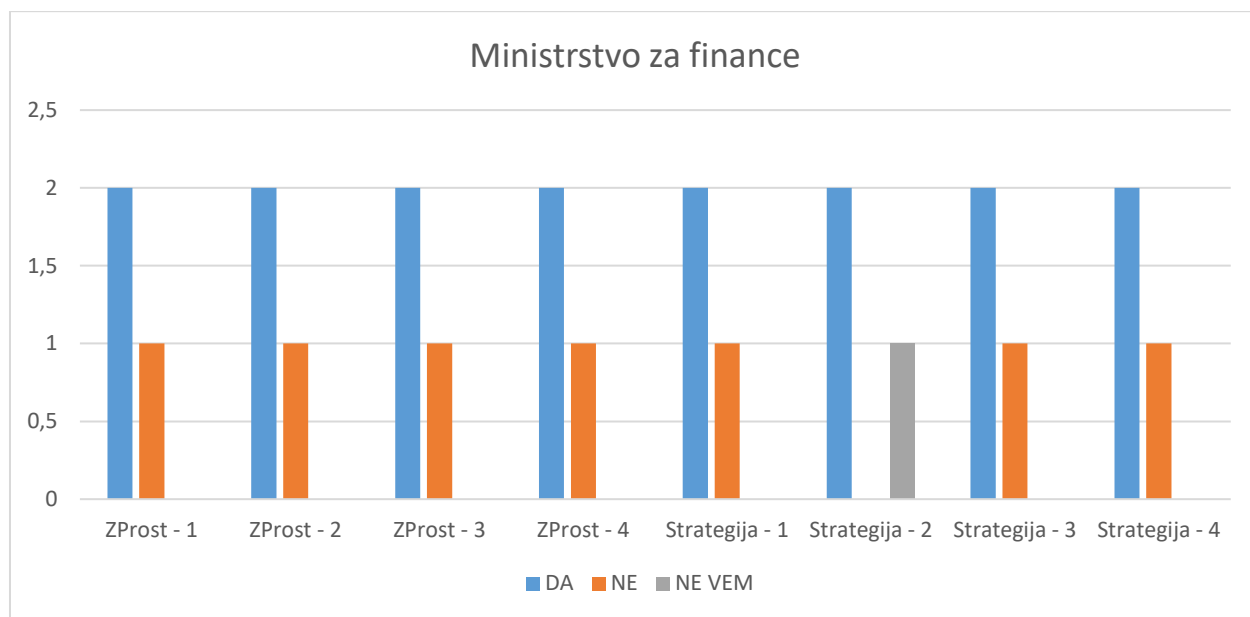
Določila **Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva**:

1. Promocija organiziranega prostovoljstva in mentorstva: spodbujanje prostovoljstva preko javnih razpisov (za izvedbo izobraževanj in usposabljanj in dogodkov, predstavitve dobrih praks).
2. Spodbujanje in promocija vpisa v vpisnik prostovoljskih organizacij in organizacij s prostovoljskim programom.
3. Ukrepi za kakovostno delo mentorjev prostovoljcev na vseh področjih, predvsem sofinanciranje zaposlovanja mentorjev/koordinatorjev prostovoljcev.
4. Spodbujanje sodelovanja in sklepanja partnerstev med prostovoljskimi organizacijami in javnimi zavodi.

Pregled odgovorov po posameznih ministrstvih

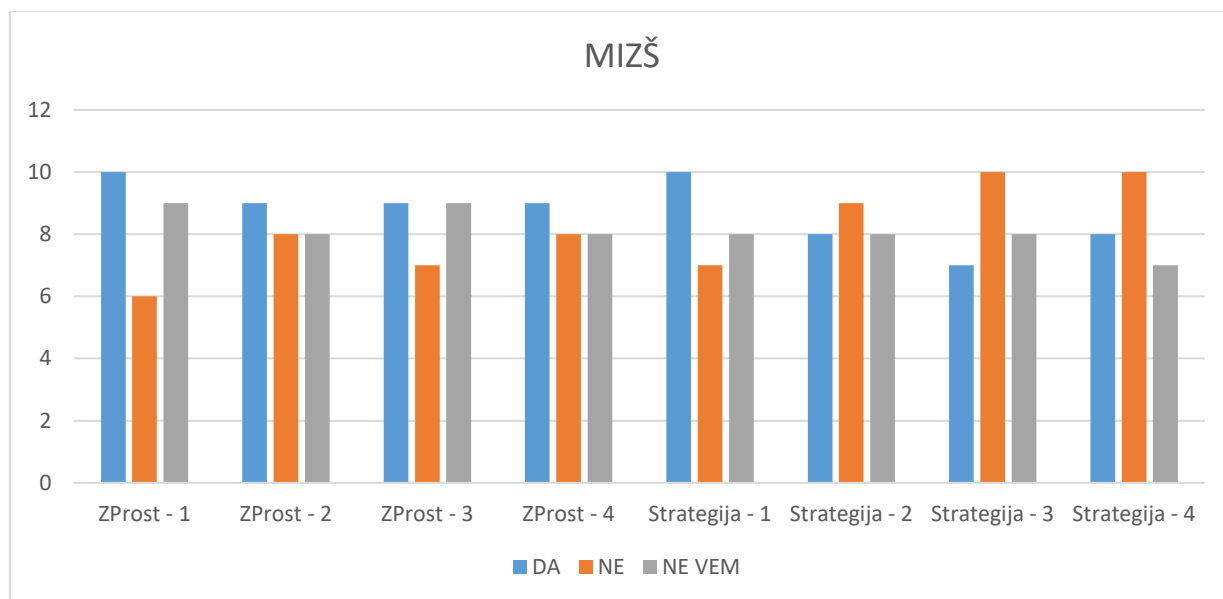
Ministrstvo za finance

Na razpisih Ministrstva za finance sodelujejo **tri organizacije**, od tega sta dve ocenili, da ministrstvo upošteva vsa navedena določila zakona in vse cilje strategije, ena pa, da ne upošteva nobenega izmed določil in tudi nobenega izmed ciljev.

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ)

Na razpisih MIZŠ se prijavlja **25 organizacij**. Določbe ZProst po izkušnjah organizacija upoštevajo v malo več kakor polovici primerov, stanje pa je obrnjeno pri strategiji, ki je bolj ne upoštevajo (pri tem ne smemo pozabiti, da je strategija stopila v veljavo šele konec maja 2018, kar morda nekoliko izkrivlja sliko).

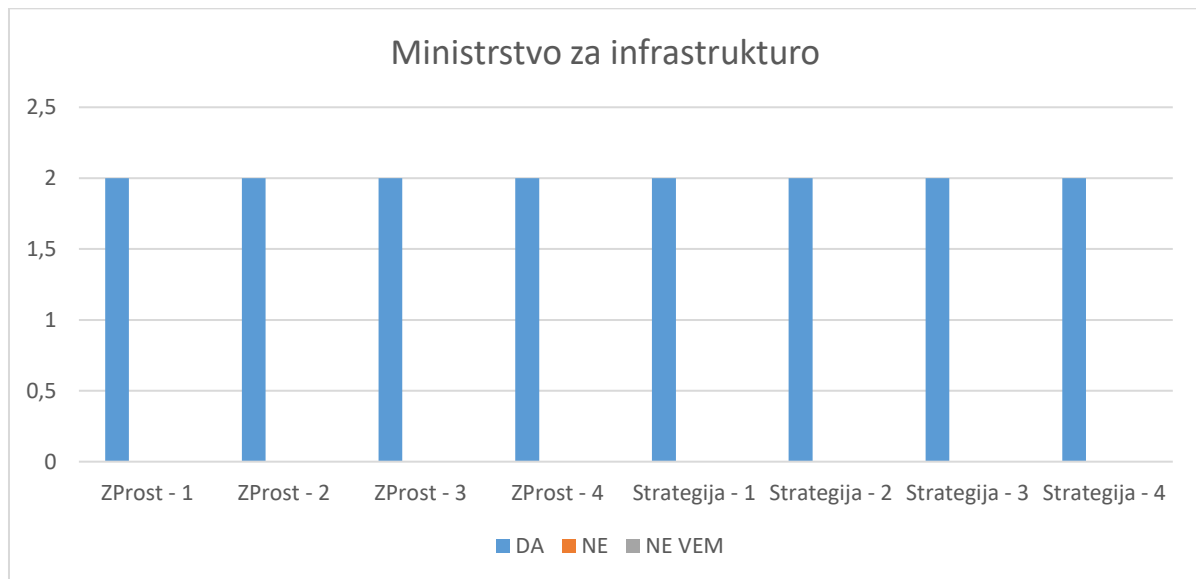

Opombe, predlogi, pripombe:

MIZŠ bi lahko več spodbud namenilo prostovoljstvu v mladinskih organizacijah in organizacijah za mlade in s tem krepitvi solidarnosti.

Ministrstvo za infrastrukturo

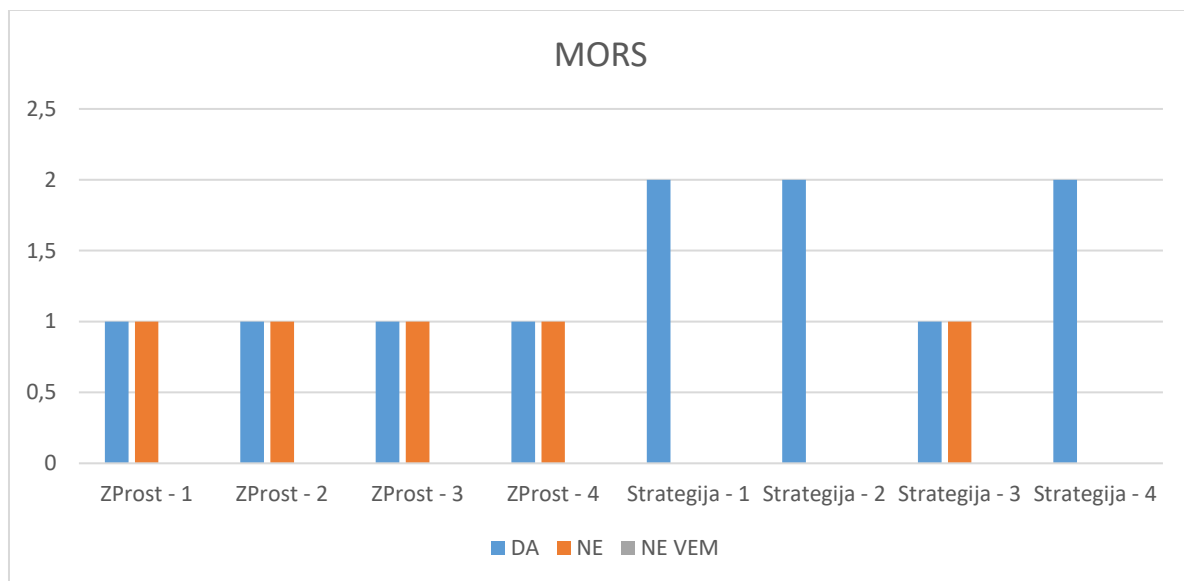
Na razpise Ministrstva za infrastrukturo se prijavljata **dva respondenta**, v obeh primerih gre za občino. Obe občini ocenjujeta, ta ministrstvo v celoti upošteva tako določila ZProst kakor tudi cilje strategije razvoja NVO in prostovoljstva.

Ministrstvo za obrambo (MORS)

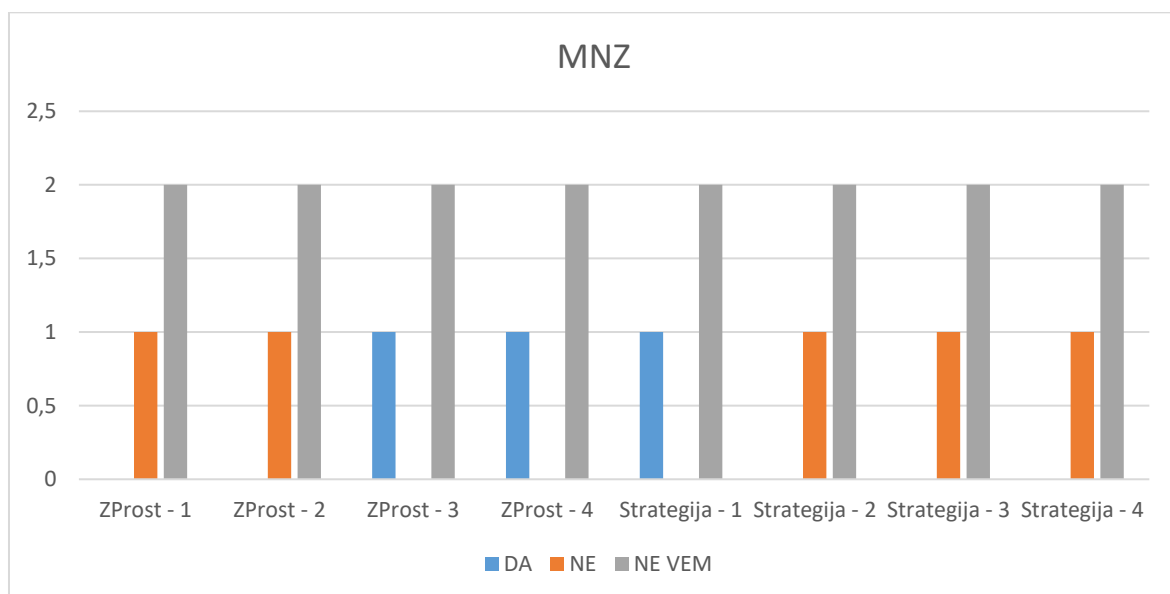
Podatke glede razpisov Ministrstva za obrambo sta posredovali **dve organizaciji**. V zvezi z upoštevanjem določil ZProst ena organizacija ocenjuje, da MORS določila upošteva v celoti, druga pa, da jih sploh ne upošteva.

Drugače je, kar zadeva uresničevanje ciljev strategije: tu sta organizaciji mnenja, da jih MORS v razpisih večinoma upošteva.

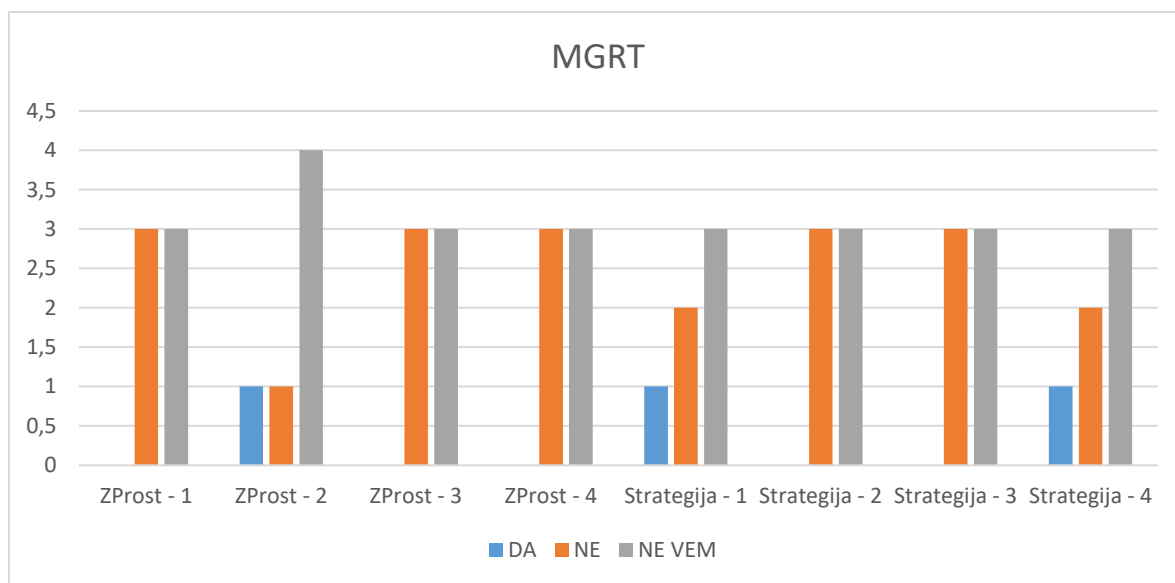
Ministrstvo za notranje zadeve (MNZ)

Na razpise MNZ se prijavljajo **tri organizacije**, od katerih dve nista mogli oceniti, v kakšni meri sta upoštevatava ZProst in strategija, tretja pa je mnenja, da MNZ sicer do določene mere upošteva nekatera določila ZProst, precej manj pa cilje, postavljene v strategiji.

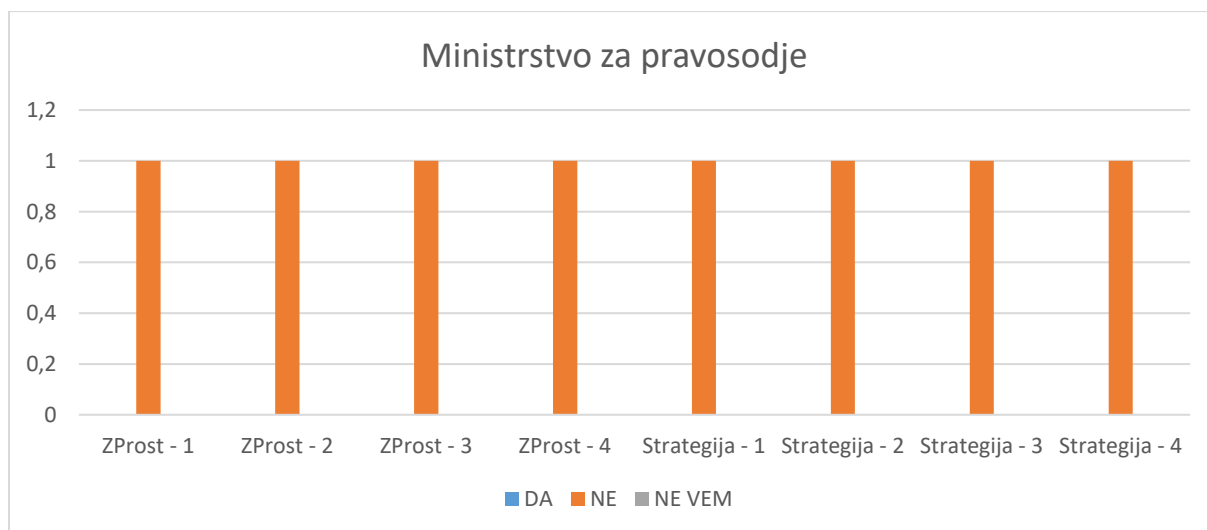
Ministrstvo za gospodarstvo (MGRT)

Na razpise MGRT se prijavlja **šest organizacij**, od tega tri niso mogle oceniti, v kakšni meri ministrstvo upošteva bodisi ZProst bodisi strategijo. Preostale tri organizacije ugotavljajo, da MGRT v razpisih zelo redko upošteva ZProst, v malce večji meri strategijo, kljub temu pa v večini razpisov ne upošteva ne prvega ne druge.

Ministrstvo za pravosodje

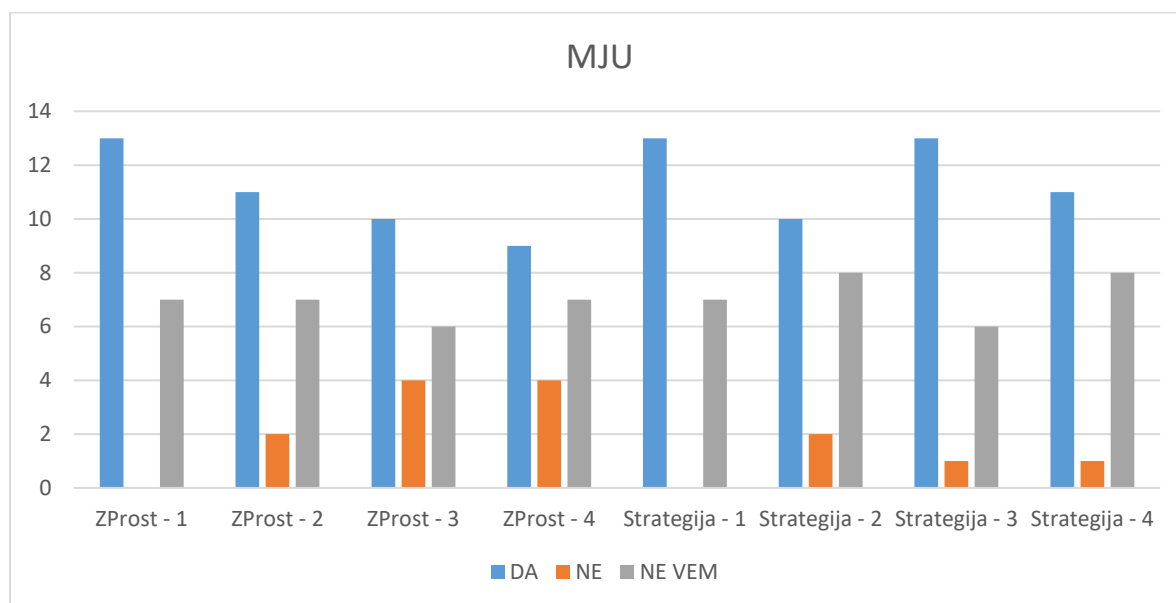
Razpise Ministrstva za pravosodje je ocenjevala **ena sama** organizacija, ki ugotavlja, da ne upošteva ne določil ZProst ne ciljev Strategije razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva.

Ministrstvo za javno upravo (MJU)

V zvezi z razpisi MJU smo dobili **20 odgovorov** (od tega od dveh občin), ki kažejo, da ministrstvo razmeroma dosledno upošteva tako določila ZProst kakor tudi cilje, postavljene v strategiji razvoja prostovoljstva.

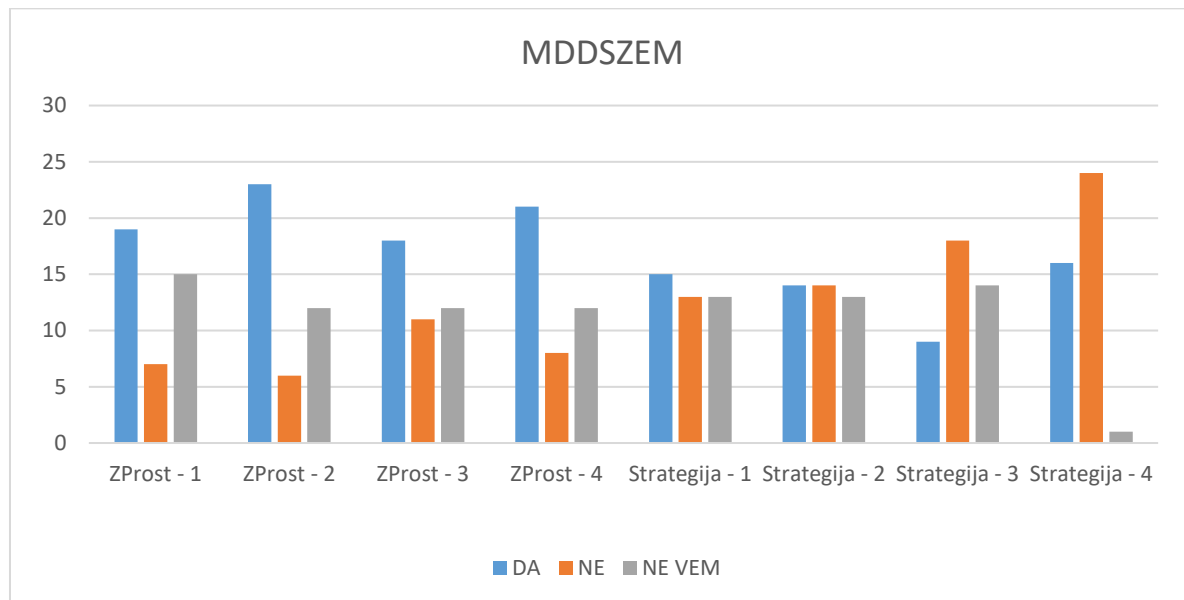

Opombe, predlogi, pripombe:

MJU bi lahko več pozornosti namenilo mladinskim organizacijam in organizacijam za mlade, ki se ukvarjajo z neorganizirano mladino, z mladimi starimi med 16 in 29 let. Manj bi se lahko posvečalo spodbujanju prostovoljstva v organizacijah, ki imajo druge ciljne skupine. Mladi so pomemben del družbe in za vstop na trg delovne sile potrebujejo tudi neformalne izkušnje.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM)

Odgovore v zvezi z razpisi MDDSZEM je prispevalo **41 organizacij**, ki ocenjujejo, da ministrstvo razmeroma dosledno upošteva določila ZProst, v nekoliko manjši meri pa tudi cilje, zapisane v strategiji razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva.

Opombe, predlogi, pripombe:

MDDSZEM sicer upošteva določila in jih tudi zapiše v javne razpise, je pa vloga ministrstva precej pasivna. Lahko bi bolj aktivno promovirali!

Pri nekaterih vprašanjih je težko oceniti, ali določila upošteva v razpisih ali ne, vsekakor pa prostovoljstva izrecno ne spodbujajo. Je pa čutiti premik na bolje in več podpore pri vključevanju prostovoljcev.

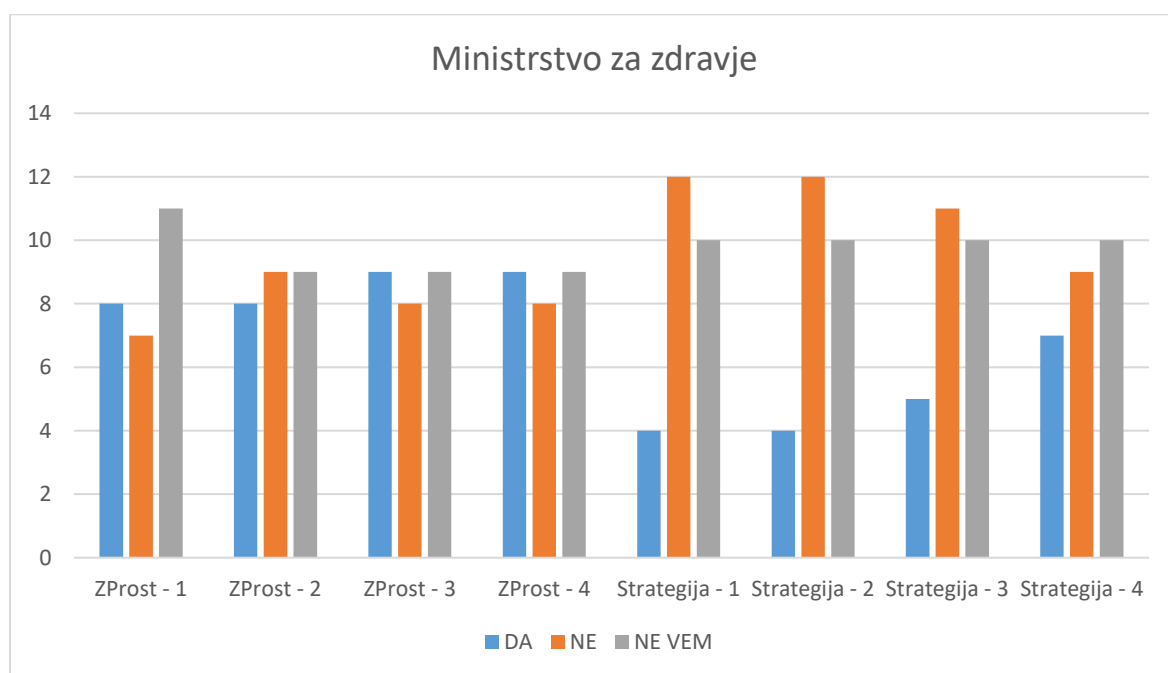
MDDSZEM naj več pozornosti nameni priznavanju prostovoljstva kot pridobivanje izkušenj za na vključitev na trg delovne sile in pri tem omogoči razvijanje prostovoljstva kot dodane vrednosti mladinskih organizacij in organizacij za mlade. Na razpisih naj da prednost tistim, ki imajo pridobljene prostovoljske izkušnje in so za družbo že tudi kaj naredili. Npr. minimalni vstopni pogoj za mlade najmanj 1 leto prostovoljskih izkušenj pridobljenih v času izobraževanja ali v času brezposelnosti ter drugih prehodnih življenjskih obdobjih.

MDDSZEM ne upošteva nekaterih novih socialnih storitev, denimo šolanja in dodeljevanja psov pomočnikov invalidom, ki so jim v funkcionalno korist.

Razpisov, ki bi posebej vzpodbujali prostovoljstvo in zaposlovanje mentorjev ne poznamo, pa jih iščemo na vseh možnih portalih in jih redno preverjamo na spletnih straneh ministrstev.

Ministrstvo za zdravje

Na razpise Ministrstva za zdravje se prijavlja **26 respondentov**, med njimi je ena občina. Respondenti ocenjujejo, da ministrstvo ZProst upošteva v približno polovici razpisov, manj pa upošteva cilje, postavljene v strategiji.

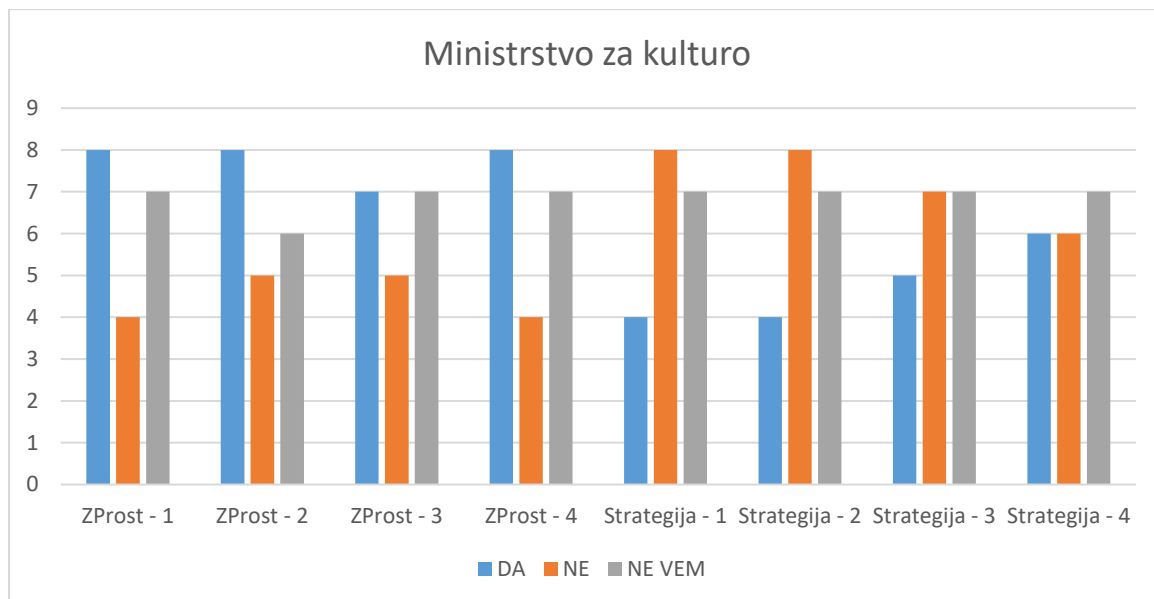
Opombe, predlogi, pripombe:

Na projektih je vsebino težko izvajati s prostovoljci, saj morajo biti koordinatorji oz. mentorji, ki se s prostovoljci ukvarjajo, zaposleni. Za zaposlitve pa je zmeraj premalo sredstev.

Sodelovanje je dobro, korektno in transparentno.

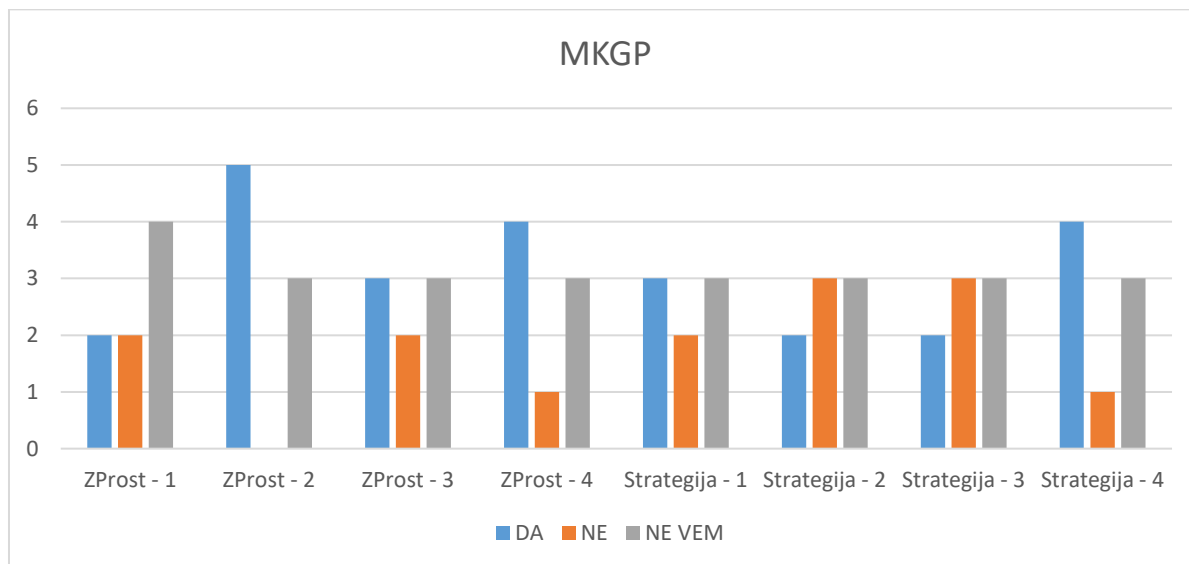
Ministrstvo za kulturo

Na razpise Ministrstva za kulturo se prijavlja **19 respondentov** (med njimi ena občina). Več kakor polovica jih ocenjuje, da ministrstvo določila ZProst v razpisih upošteva, v manjši meri pa sledi ciljem, postavljenim v strategiji razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva.

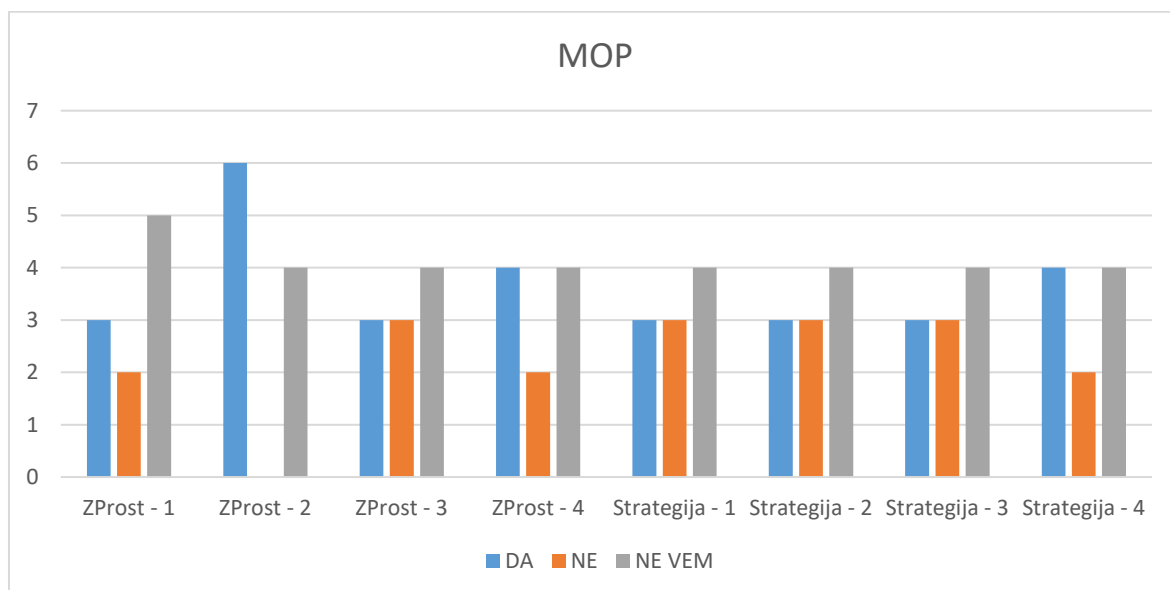
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP)

O razpisih MKGP je poročalo **osem respondentov** (med njimi ena občina). Ocenjujejo, da ministrstvo do določene mere upošteva določila ZProst, manj pa upošteva cilje, navedene v strategiji.

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP)

Na razpise MOP se prijavlja **deset respondentov** (od tega dve občini). Skoraj polovica respondentov se o vprašanih ni opredelila, med preostalimi pa jih več kakor polovica meni, da MOP upošteva tako določila ZProst kakor cilje, določene v strategiji.

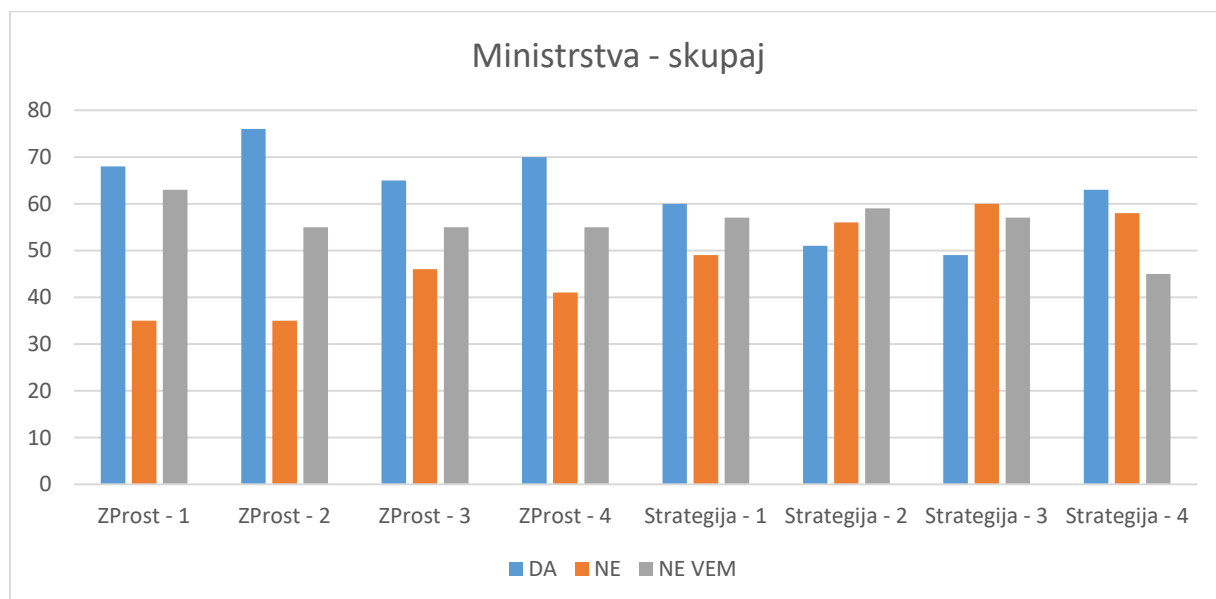

Ministrstvo za zunanje zadeve

Ocene v zvezi z MZZ ni prispeval nobeden izmed respondentov.

Skupno stanje

Zbrani podatki kažejo, da ministrstva po izkušnjah različnih organizacij sicer večinoma upoštevajo določila ZProst, v precej manjši meri pa to velja za cilje, postavljene v Strategiji razvoja nevladnih organizacij in prostovoljstva. To je deloma mogoče pojasniti tudi s tem, da je strategija v veljavo stopila šele maja 2018 in da je torej v razpisih v prvi polovici leta niti ni bilo mogoče upoštevati.

Razpisi lokalnih skupnosti

59 organizacij se prijavlja na razpise lokalnih skupnosti, in sicer: MO Maribor, MO Ljubljana, MO Novo mesto, MO Kranj, MO Nova Gorica, MO Koper, občin Severno primorske regije, Velenja, Šmartno ob Paki, Kamnik, občine Cirkulane, Dolenjske toplice, Škofja Loka, Žalec, Velenje, občina Braslovče, Bovec, Kobarid, Tolmin, Ajdovščina, Ankaran, Postojna, Pivka, Loška dolina, Cerknica, , Medvode, Izola, Piran, krajevnih skupnosti v MOK, LAS Notranjska.

Delo lokalnih skupnosti so respondenti ocenjevali tako:

- pet respondentov odgovarja, da občina oz. lokalna skupnost ne upošteva prav nobenega določila ZProst in nobenega izmed ciljev Strategije;
- trije respondenti so mnenja, da sta ZProst in Strategija v razpisih njihove občine pretežno upoštevana;
- redkokatera občina priznava prostovoljsko delo kot delež sofinanciranja programov, podobno je s stroški prostovoljcev kot upravičenimi stroški projektov, še slabše je s stroški zaposlitve mentorjev;
- občina upošteva vrednotenje prostovoljskega dela kot lastni vložek prijavitelja (ponekod celo do 35% vrednosti projekta)
- v dveh občinah omogočajo kritje stroškov prostovoljcev, ker jih priznavajo v drugih rubrikah, tudi če to v razpisu ni izrecno zapisano;
- respondenti opažajo zlasti premik v smeri prvih treh ciljev strategije NVO.